

De digitale euro komt eraan - en dat is slecht nieuws voor onze koopkracht

Door [Johannes Vervloed](#) - 25 maart 2025

Geplaatst in [ECB](#) - [Euro](#) - [Europese Unie](#) - [Inflatie](#)

Met de aankondiging van ECB-president Christine Lagarde dat de EU-wetgeving in oktober rond moet zijn, lijkt niets meer de komst van de digitale euro in de weg te staan. Het betaalmiddel wordt waarschijnlijk in 2028 ingevoerd. De gevolgen zouden weleens heel ingrijpend kunnen zijn.

Over die gevolgen is al veel geschreven. Vooral veel aandacht kreeg het mogelijke misbruik van [de digitale euro](#). De vraag werd opgeworpen of de autoriteiten de lonkende mogelijkheid om digitaal geld te 'programmeren' zouden weten te weerstaan. Dat programmeren - lees: manipuleren - zou kunnen gebeuren door de digitale euro in te zetten voor het bestrijden van infectieziekten, het aanmoedigen van 'gezond' eten, het stimuleren van de economie, het bevorderen van diversiteit en inclusiviteit en het promoten van de woke-agenda of het klimaatbeleid. Defensiebeleid kunnen we inmiddels aan dat rijtje toevoegen.

Uiteraard wordt dit in alle toonaarden ontkend. De digitale euro wordt volgens de ECB niet programmeerbaar en men zal niet kunnen meekijken bij de transacties die met de digitale euro worden verricht. De tijd zal leren hoe dit uitpakt.

Nieuwe vorm van geldschepping

Waar nog weinig aandacht aan is geschonken, is de nieuwe vorm van geldschepping die mogelijk wordt met de invoering van de digitale euro.

De digitale euro komt eraan - en dat is slecht nieuws voor onze koopkracht

Geldschepping door de ECB is nu nog een chartaal verschijnsel (munten en bankbiljetten), met behulp van kasreserves die de banken bij de ECB aanhouden, of gebeurd met zogenoemde openmarktoperaties, waarbij de ECB obligaties opkoopt. Verreweg de meeste geldschepping (90 procent) vindt echter plaats door middel van private kredietverlening en komt dus voor rekening van de commerciële banken. Met de invoering van de digitale euro wordt de verhouding waarschijnlijk fifty-fifty.

De consequenties kunnen zeer ingrijpend zijn. Met de digitale euro hoeft de Europese Commissie namelijk niet meer te bedelen om eurobonds, andere vormen van gemeenschappelijke schulden, verhoging van de bijdragen van de lidstaten of eigen inkomsten, lees: EU-belastingen.

De Europese Commissie kan de ECB dan gewoon de opdracht geven digitale euro's 'bij te drukken', beter gezegd: uit het niets te creëren. Formeel kan dat niet want de ECB is volgens haar statuut onafhankelijk. Maar informeel zijn de relaties tussen de Commissie en de ECB - alsook tussen commissievoorzitter Ursula von der Leyen en bankpresident Christine Lagarde - de laatste jaren steeds inniger geworden. De ECB, ingefluisterd door de Commissie, bemoeit zich inmiddels met klimaatbeleid, defensie en zelfs met handelspolitiek.

Het gecreëerde geld kan de Commissie zelf besteden of doorsluizen naar de lidstaten. Bijvoorbeeld voor defensie-uitgaven. De verleiding en de druk vanuit de Commissie om dit te doen zal groot zijn. De burger betaalt daarvoor de prijs, in de vorm van inflatie - want dat gebeurt zodra er meer geld in het systeem wordt gepompt dan er goederen tegenover staan. Monetaire financiering (het direct financieren van overheidsuitgaven door nieuw geld te creëren) is formeel niet geoorloofd, maar er zal wel een oogje worden dichtgeknepen. In de woorden van de scheidende president van De Nederlandsche Bank Klaas Knot, tevens lid van het bestuur van de ECB: 'Defensie is op dit moment belangrijker dan boekhouding.'

Dat is de *mood* die op dit moment in de Europese Unie heerst: even niet zeuren over inbreuk op het Stabieliteits- en Groeiact (oftewel maximaal 3 procent begrotingstekort en een maximale overheidsschuld van 60 procent van het bruto binnenlands product), want de Russen komen eraan (800 miljard euro extra defensie-uitgaven) en ook de Clean Industrial Act en het industriebeleid uit [de koker van Mario Draghi](#) (eveneens 800 miljard euro) moeten gefinancierd.

Over hoe al dit geleende geld uiteindelijk moet worden terugbetaald, wordt niet gerept. Dat hoeft op dit moment ook niet, want de afbetaling is pas over enkele jaren voorzien. En dat komt goed uit, want dan is de digitale euro er en kan de geldpers soelaas bieden. Dat zo de inflatie wordt aangejaagd en dus de koopkracht van burgers sterk vermindert, is niet de zorg van de ECB, noch van de Commissie.

Europese grootmachtambities

De Commissie is vooral met zichzelf bezig en wil onder Von der Leyen een leidende rol spelen. Betoogd wordt dat met de nieuwe multipolaire verhoudingen in de wereld de Europese Unie niet aan

De digitale euro komt eraan - en dat is slecht nieuws voor onze koopkracht

de zijlijn kan blijven staan. Om niet vermalen te worden tussen de grootmachten Amerika en China dient de EU zelf een grootmacht te worden, een federale unie met een eigen regering (lees: de Europese Commissie), eigen buitenlands beleid en een eigen leger.

Ten einde deze ambitie te realiseren heeft de Europese Commissie meer macht nodig en vooral meer geld. Van de aanstaande onderhandelingen over het nieuwe Meerjarige Financiële Kader (MFK), lees: de EU-meerjarenbegroting 2021-2027, wordt weinig verwacht. Lidstaten zijn niet bereid substantieel meer geld aan de EU te geven. En ook het heffen van een eigen EU-belasting kan naar alle waarschijnlijkheid niet rekenen op groen licht van de Europese Raad. Een alternatief zijn eurobonds, gemeenschappelijke schulden. Maar we hebben gezien dat ondanks de 180-graden-draai van Duitsland met de opheffing van de [Schuldenbremse](#) gemeenschappelijke schulden nog steeds taboe zijn. Ook het al genoemde industriebeleid à la Mario Draghi komt er om die reden waarschijnlijk niet. Het Coronaherstelfonds was een uitzondering en ook het ReArm Europe-fonds van 150 miljard euro wordt als zodanig gebrandmerkt.

Ja, dan blijft er maar één ding over en dat is de geldpers. Er zijn altijd wel juristen te vinden die daar een constructie voor weten te bedenken. De lidstaten kunnen het tegenhouden, maar dat lijkt niet waarschijnlijk. Zonder monetaire financiering zullen zij namelijk zelf het gelag moeten betalen. Zo staat Nederland alleen al voor wat betreft het Coronaherstelfonds voor 42 miljard euro aan de lat.

Invoering van een digitale munt in de EU is overigens niet uniek. Ook China en Japan zijn ermee bezig, bang als men is dat cryptomunten en met name Bitcoin het geldverkeer gaan overnemen. Bitcoin kent geen inflatie, de hoeveelheid digitale munten is gemaximeerd op 21 miljoen. Meer kan er niet worden gecreëerd.

Trump komt met *stablecoins*

De Verenigde Staten voeren geen digitale munt in. De regering van Donald Trump komt in plaats daarvan met *stablecoins*, die door Amerikaanse banken worden uitgegeven. Het zijn cryptomunten die één op één zijn gerelateerd aan de dollar. Zo hoopt de Amerikaanse regering de strijd aan te kunnen gaan met de digitale munten van de concurrenten én de overheersende positie van de dollar in de wereld veilig te stellen. En dus ook om de mogelijkheid te behouden om geld 'bij te drukken' en daarmee dure defensie-inspanningen te financieren.

De financiële wereld verandert snel. Transacties met behulp van cryptomunten hebben het voordeel dat er geen overheden of banken aan te pas komen, alleen kopers en verkopers die rechtstreeks met elkaar handelen. Zolang het internet vrij is, hebben zij vrij baan en zal het overheden en banken zwaar vallen om hun controle over de financiële wereld te behouden.

[Johannes Vervloed](#) was gedurende bijna vier decennia verbonden aan het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, met als standplaatsen onder meer Jakarta, Sint-Petersburg en Parijs.

WYNIA'S WEEK

De digitale euro komt eraan - en dat is slecht nieuws voor onze koopkracht

Wynia's Week verschijnt drie keer per week, **156 keer per jaar**, met even onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. De groei en bloei van **Wynia's Week** is te danken aan de donateurs. **Doet u al mee? Doneren kan op verschillende manieren. Kijk [HIER](#).** Hartelijk dank!